

پیشاہنگ شہادت

مروری بر زندگانی روحانی
شہید محمد حسن پیشاہنگ

تالیف
شکراللہ اختری

«زنده نگه داشتن یادشدها در این زمان» کم از شهادت نیست»

مقام معظم رهبری

سرشناسه	اختری، شکرالله
عنوان و پدیدآوران	ویراستگی: مهدی حجت الاسلام محمد حسن پیشاهنگ / تألیف: شکرالله اختری
مشخصات نشر	مشهد: آوای کلک، ۱۳۹۰
مشخصات ظاهری	۸۸ ص. عکسی
شابک	۹۷۸-۹۶۴-۲۶۹۷-۰۳-۸
یادداشت	فهرست نویسی براساس اطلاعات کتاب
	این مجموعه به سفارش اداره کل ارشاد اسلامی خراسان رضوی (امور ایثارگران)، ستاد یادواره شهدای روحانی خراسان رضوی، بنیاد شهید و امور ایثارگران خراسان رضوی، دفتر تبلیغات اسلامی خراسان رضوی و بنیاد پژوهشهای اسلامی گردآوری و تنظیم شده است.
موضوع	پیشاهنگ، محمدحسن / ۱۳۳۵-۱۳۶۰ سرگذشتنامه
موضوع	روحانیت، ایران، فعالیتهای سیاسی
موضوع	جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹-۱۳۶۷ - شهیدان
	الف) پیشاهنگ، محمدحسن / ۱۳۳۵-۱۳۶۰ سرگذشتنامه
	ب) اداره کل ارشاد خراسان رضوی (امور ایثارگران)
	ج) ستاد یادواره شهدای روحانی خراسان رضوی
	د) بنیاد شهید و امور ایثارگران خراسان رضوی
	ه) دفتر تبلیغات اسلامی خراسان رضوی
	و) بنیاد پژوهشهای اسلامی
رده بندی کنگره	PSR ۱۶۲۶
نشانه اثر	پ ۵ / م ۳
رده دیویی	۹۵۵ / ۰۸۴۳۰۹۲

مروری بر زندگی روحانی شهید محمد حسن پیشاهنگ

سری فضیلت‌های ماندگار

تألیف: شکر الله اختری
صفحه آرایی: محمود رسولی
طراح جلد: سیدحسین موسوی
نوبت چاپ: اول
سال چاپ: بهار ۱۳۹۰
شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه
چاپخانه: دقت
شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۶۹۷-۰۳-۸
بها: ۲۱۰۰ تومان

با حمایت اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی خراسان رضوی (امور ایثارگران)
نشانی ستاد شهدای روحانی، مشهد مقدس، انتهای بلوار وکیل آباد، پادگان
شهید برونسی، ساختمان شهید محلاتی
تلفن و نمابر: ۰۵۱۱-۵۰۲۸۳۱۹

سایت: www.osveha.ir.net.com

صاحب امتیاز: ستاد یادواره شهدای روحانی خراسانی رضوی
و بنیاد شهید و امور ایثارگران خراسان رضوی

آلوی کلک

مشهد: صندوق پستی ۹۱۳۷۵-۳۳۵۴
همراه: ۰۹۱۵۳۱۴۳۹۹۲

ناشر:
نشانی ناشر:
همراه:

فهرست مطالب

۸	«پیش گفتار»
۱۰	سخن نخست
۱۲	پیش در آمد
۱۵	چکیده زندگی نامه شهید
۱۸	ولادت و زادگاه
۲۲	دوران کودکی
۲۳	وضعیت خانوادگی
۲۵	تحصیلات ابتدایی
۲۶	ورود به حوزه علمیه الزهراء دلوئی گناهد
۲۷	ادامه تحصیل در حوزه مشهد
۲۹	در محضر شهید هاشمی نژاد
۳۰	شاگردی مقام معظم رهبری
۳۲	آشنایی با شهید کامیاب
۳۳	مبارزات شهید قبل از انقلاب
۳۵	هجرت اجباری به تهران
۳۸	تکمیل تحصیلات حوزوی در قم و مبارزات انقلابی
	حضور شهید پشاهنگ در مبارزات سیاسی در اثنای تبعید آقا
۴۱	مصطفی خمینی

- ۴۳ شرکت در مراسم بزرگداشت چهل‌م آقا مصطفی خمینی علیه السلام
- ۴۴ بازگشت به گناباد و نقش شهید در اعتصابات و تظاهرات مردمی
- ۴۶ دلباخته امام امت
- ۴۷ سفرهای تبلیغی
- ۴۸ ازدواج
- ۴۸ آخرین دیدار
- ۵۰ توصیه‌ها و پیام‌های شهید
- ۵۱ اخلاص و تقوا
- ۵۲ خصوصیات اخلاقی
- ۵۴ ذاکر اهل بیت علیهم السلام
- ۵۴ اخلاق و رفتار
- ۵۵ پایبندی به فرائض و نوافل
- ۵۵ پیشگام در خدمات رسانی
- ۵۶ پیش سیاسی و انقلابی
- ۵۷ شجاعت
- ۵۸ بخشش و گذشت
- ۵۹ ورزش
- ۶۰ گشاده‌رویی و شوخ طبعی
- ۶۱ آرمان‌ها و آرزوهای شهید
- ۶۲ اعزام به جبهه
- ۶۲ فرمانده دسته
- ۶۴ عملیات دار خوین

- ۶۷.....همرزم شهید دکتر مصطفی چمران
- ۶۹.....شهادت
- ۷۱.....سال شمار زندگانی روحانی شهید محمد حسن پشاهنگ
- ۷۳.....منابع و مآخذ
- ۷۳.....الف) کتاب‌ها
- ۷۴.....ب) مصاحبه‌ها و خاطرات (برگرفته از اسناد بنیاد شهید)
- ۷۵.....پی‌اف‌و‌ده‌ها

«پیش گفتار»

انقلاب اسلامی، به عنوان حاصل مبارزات مردمی و تحقق آرزوی مبارزان حق طلب در قرون گذشته، با پیشوایی امام روح الله خمینی رحمته الله علیه در سال ۱۳۵۷ توانست حکومت ظلم را ساقط کرده و رهایی و آزادی را برای ملت ایران به ارمغان آورد. حرکتی که جهان خواران را به چالش کشاند و استکبار جهانی، جنگی ظالمانه و نابرابر را بر مردم ایران تحمیل کرد. ملت غیور ایران طی دوران هشت ساله دفاع مقدس، در برابر همه دسیسه های دشمنان اسلام و ایران مقاومت کردند و در راه حفظ و اعتلای نظام مقدس اسلامی با تقدیم ۱۸۸۰۰۰ شهید، در حراست از مرزهای عزت و شرف این سرزمین، از هیچ کوششی دریغ ننمودند. مردان و زنانی که نام آنان هم اکنون چون نگینی سرخ بر تارک تاریخ حماسه، ایثار و پایداری آزادگان همه دنیای اسلام می درخشد.

بر اساس آمار موجود، در میان اقشار گوناگون شرکت کننده در دفاع مقدس، روحانیون به عنوان پرچم داران و پیش گامان عرصه تبلیغ و جهاد مقدس با تقدیم بیش از ۴۵۰۰ شهید، که ۳۷۵ تن از آنان به خراسان رضوی اختصاص دارد، ۱۰ برابر میانگین کل جامعه شهید شده و ۵ برابر، شهید داده اند. بر اساس همین بررسی، حدود

۹۷ درصد کل شهدای جنگ تحمیلی، برخاسته از قشر مستضعف جامعه و از پایگاه مسجد و سنگر نماز جمعه و جماعت بوده‌اند. مطالعه وصیت‌نامه شهدا نشان می‌دهد که انگیزه اصلی آن‌ها در پیمودن راه شهادت، الهام‌گیری از نهضت حسینی و پیروی از امام خمینی علیه السلام و دفاع از اسلام بوده است.

با توجه به آنچه گفته شد، می‌توان به نقش حوزه‌های علمیه ایران در پدیده انقلاب اسلامی و دفاع مقدس پی برد. در حقیقت جهاد با ستم‌گران، مستبدان و استعمارگران، میراث مخلصانه عالمان دین است که در هر نهضت و انقلاب الهی و مردمی، اولین کسانی بودند که بر تارک جیششان خون و شهادت نقش بسته است.

پاس داشت شهدای عظیم‌الشان انقلاب اسلامی و دفاع مقدس به ویژه پرچم‌داران عرصه‌های تکلیف، روحانیت متعهد و چهره‌های شاخص خطه شهید پرور خراسان هم چون شهیدان مدرس، مطهری، هاشمی‌نژاد و... را وظیفه‌ای دینی و انقلابی دانسته و برگزاری یادواره شهدای روحانی خراسان را گامی در ایفای این رسالت بزرگ می‌دانیم و از خداوند متعال و ارواح پاک این ره‌یافتگان کوی وصال و مقام قرب استمداد می‌جویم تا در تعمیم و گسترش فرهنگ جاودان ایثار و شهادت، توفیق روزافزون به همگان عنایت فرماید. ان‌شاءالله...

کمیته علمی پژوهشی

ستاد یادواره شهدای روحانی خراسان رضوی

سخن نخست

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿وَلَا تَقُولُوا لِمَن يُقْتَلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتٌ بَلْ أَحْيَاءٌ وَلَكِن لَّا تَشْعُرُونَ﴾^۱

آن کسی را که در راه خدا کشته شده است فانی نپندارید بلکه او زنده ابدی است ولی شما این حقیقت را نخواهید یافت.

﴿مِنَ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ فَمِنْهُمْ مَّنْ قَضِيَ مَجْهُهُ وَمِنْهُمْ مَّنْ يَنْتَظِرُ وَمَا بَدَّلُوا تَبْدِيلًا﴾^۲

برخی از آن مؤمنان، بزرگ مردانی هستند که به عهد و پیمانی که با خدا بستند کاملاً وفا کردند؛ پس برخی بر آن میثاق ایستادگی کردند (تا در راه خدا شهید شدند) و برخی به انتظار (فیض شهادت) مقاومت کرده و هیچ عهد و پیمان خود را تغییر ندادند.

به نام الله پاسدار خون شهیدان

«صلوات و سلام خدا و رسول خدا بر ارواح طیبه شهیدان خصوصاً شهدای عزیز حوزه‌ها و روحانیت. درود بر حاملان امانت

وحی و رسالت، پاسداران شهیدی که ارکان عظمت و افتخار اسلامی را بر دوش تعهد سرخ و خونین خویش حمل نموده‌اند. سلام بر حماسه سازان همیشه جاوید روحانیت که رساله عملیه و علمیه خود را به دم شهادت و مرکب خون نوشته‌اند و بر منبر هدایت و وعظ و خطابه ناس از شمع حیاتشان گوهر شب چراغ ساخته‌اند. افتخار و آفرین بر شهدای حوزه و روحانیت که در هنگامه نبرد، رشته تعلقات درس و بحث و مدرسه را بریدند و عقال تمنیات دنیا را از پای حقیقت علم بر گرفتند و سبکبالان به میهمانی عرشیان رفتند و در مجمع ملکوتیان شعر حضور سروده‌اند. سلام بر آنان که تا کشف حقیقت تفقه به پیش تاختند و برای قوم و ملت خود منذران صادقی شدند که بند بند حدیث صداقتشان را قطرات خون و قطعات پاره پاره پیکرشان گواهی کرده است و حقاً از روحانیت راستین اسلام و تشیع جز این انتظاری نمی‌رود که در دعوت به حق و راه خونین مبارزه مردم خود، اولین قربانی‌ها را بدهد و مهر ختام دفترش، شهادت باشد. آنان که حلقه ذکر عارفان و دعای سحر مناجاتیان حوزه‌ها و روحانیت را درک کرده‌اند، در خلصه حضورشان آرزویی جز شهادت ندیده‌اند و آنان از عطایای حضرت حق در میهمانی خلوص و تقرب جز عطیه شهادت نخواسته‌اند.^۱

۱- صحیفه نور «مجموعه رهنمودهای امام خمینی (ره)»، ج ۲۱، ص ۸۸ (پیام امام برای

طلاب و روحانیون موزع ۶۷/۱۲/۳).

پیش در آمد

سلامی گرم و برآمده از اعماق جان بر ارواح مطهر لاله‌های سرخ شهادت، درودی خالصانه به لطافت روح فرشتگان بر مجاهدان و شهیدان راه حق که اقتدار میهن اسلامی در گرو ایثارگری آنان است. و اینک مقصود از این نوشتار، بیان قطره‌ای از کوثر زلال شهادت و کمالات برجسته شهداست که ره‌یافتگان طریق حقیقت‌اند.

یکی از آن شهیدان والا مقام روحانی شهید محمد حسن پیشاهنگ است که به سان مرغ شباهنگ حق، پیشاهنگ جهاد و شهادت در میدان نبرد حق علیه باطل گردید.

آنچه در پیش رو دارید مختصری از شرح حال این مرد خود ساخته و مجاهد خستگی ناپذیر است که یکی از ره‌یافتگان وصال دوست بود و اگر چه همواره با مشکلات زندگی رو به رو شد، اما هرگز از پا نیفتاد و برای رسیدن به هدف از هیچ گونه مبارزه‌ای روی بر نتافت.

بی‌گمان توجه هر جامعه‌ای به خاستگاه‌های فکری - فرهنگی خود، از عوامل پویایی و ماندگاری آن جامعه خواهد بود. یکی از منابع مهم فرهنگ اسلام که همواره منشأ جوشش و تراوش افکار و

اندیشه‌ها بوده و پاسخگوی نیازهای نسل کنونی نیز می‌تواند باشد حوزه‌های علمیه و روحانیت شیعه است که در فرایند عوامل مؤثر در پیدایش، شکل‌گیری و پیروزی انقلاب اسلامی ایران نقشی بایسته و شایسته داشته است؛ چرا که هر انقلاب و تحول تاریخی مبتنی بر اندیشه و تفکری نشأت گرفته از مکتب خاص آن جریان است. در انقلاب شکوهمند اسلامی این اندیشه و تفکر، پشتوانه‌ای جز اسلام و روحانیت نداشته است. روحانیت شیعه در تاریخ معاصر ایران همچون همیشه تاریخ پر افتخار خود، حافظی امین برای نهاد مذهب بوده و با داشتن پایگاهی وسیع در میان مردم، مبارزه‌ای خستگی ناپذیر در برابر بیگانگان و دشمنان این مرز و بوم را دنبال کرده است. این ویژگی استکبار ستیزی در دوره معاصر با رهبری بی‌مانند امام عظیم‌الشان رقم خورد. آن پیشوای فرزانه با درکی عمیق از شرایط زمان، مبارزه‌ای همه جانبه با استکبار جهانی به رهبری آمریکا و نوکر دست نشانده آن، شاه خائن را هدایت نمود و نتیجه آن پیروزی انقلاب اسلامی و استقرار نظام مقدس جمهوری اسلامی گردید. در این مسیر پر فراز و نشیب، روحانیت مبارز شیعه و حوزه‌های علمیه که از مهم‌ترین یاوران آن امام فرزانه بوده‌اند در عرصه‌های مبارزات انقلابی و حماسه‌های دفاع مقدس همه جا پیشاهنگ بوده و در این مسیر نورانی، از بذل جان خویش هم دریغ ننموده‌اند؛ از آن جمله: شهید وارسته محمد حسن پیشاهنگ است.

امید است این تلاش ناچیز که به سان برگ‌ری از دفتر زرین زندگی روحانی شهید محمد حسن پیشاهنگ فراهم آمده، رهنمون مردم عزیز کشورمان به ویژه نسل جوان، به سوی سعادت ابدی و حیات بخش قلب‌های خفته باشد.

در همین جا لازم است به رسم ادب از دست اندر کاران ستاد یادواره شهدای روحانی خراسان رضوی که به بزرگداشت مقام شهیدان اهتمام ورزیدند و خانواده معظم شهید پیشاهنگ که اطلاعات با ارزشی از آن شهید در اختیار نهادند و نیز استاد ارجمند جناب آقای غلام‌رضا جلالی مدیر محترم گروه تراجم و انساب بنیاد پژوهش‌های اسلامی که نویسنده را در تألیف این اثر حمایت و تشویق نمودند همچنین همکار محترم حجت‌الاسلام مرتضی شوشتری که نکاتی را در نگارش تذکر دادند، صمیمانه تشکر و قدردانی کنم.

این مجموعه را به روح بلند کبوتران خونین بال و خانواده معظم آنان تقدیم نموده و با اعتراف به نواقص احتمالی آن که از توان و مجال اندکم ناشی است، پیشاپیش از خوانندگان محترم عذر خواهم.

شکرا لله اختری

بهار ۱۳۹۰